

Висновки. Отже, інтерпретація – важливе поняття музикознавства і педагогіки, яке має велике значення для формування диригентської майстерності музиканта-педагога. Науковий досвід дослідження даної проблеми дає можливість зрозуміти, що вміння інтерпретувати музику формується в процесі здобуття знань, умінь і навичок, формування власного ставлення до музичного твору, розуміння його внутрішньої побудови і смислового значення.

Література

1. Бочкарёв Л. Л. Психология музыкальной деятельности / Л. Л. Бочкарёв. – М. : Из-во “Институт психологии РАН”, 1997. – 352 с.
2. Гаврілова Л., Псарьова Л. Інтерпретація музичного твору: теоретичні аспекти // Професіоналізм педагога: теоретичні й методичні аспекти: збірник наукових праць. – Вип. 3. – Слов’янськ, 2016. – С. 97–106.
3. Горюхина Н. А. Очерки по вопросам музыкального стиля и формы / Н. А. Горюхина. – К. : Музична Україна, 1985. – 112 с.
4. Гринчук І. П. Методичні рекомендації до вивчення курсу «Основи музичної інтерпретації» / Укл. І. П. Гринчук – Тернопіль: ТДПУ, 2007. – 39 с.
5. Крицький В. М. Формування умінь художньої інтерпретації у студентів музичних факультетів педагогічних закладів вищої освіти : автореф. дис. канд. пед. наук : 13.00.01 / В. М. Крицький ; НПУ ім. М. П. Драгоманова. – К., 1999. – 20 с.
6. Мазель Л. А. Вопросы анализа музыки / Л. А. Мазель // Москва: СК., 1991. – 376 с.
7. Назайкинский Е. Логика музыкальной композиции / Е. Назайкинский // Москва, Музыка, 1982. – 319 с.
8. Нейгауз Г. Г. Об искусстве фортепианной игры. – М.: Музыка, 1982.

КРУШЕЛЬНИЦЬКА СВИТЛАНА ВОЛОДИМИРІВНА (Теребовлянський коледж культури і мистецтв)

Крушельницька Світлана Володимирівна народилася 16 липня 1976 року в селі Застіноче Теребовлянського р-ну.

Закінчила факультет фізичного виховання ТНПУ ім. В. Гнатюка у 1996 році.

Крушельницька Світлана Володимирівна – викладач з фізичної культури у Теребовлянському коледжі культури і мистецтв. Кваліфікаційна категорія – повна вища. Стаж роботи – 22 роки.

Має навчально-методичні матеріали:

1. Патріотичне виховання студентів при проведенні спортивного свята «Козацькі забави» : метод. розробка для ВНЗ культури і мистецтв І-ІІ рівнів акредитації / Держ. метод. центр навч. закл. культури і мистецтв України ; розробники Андрух О. В., Крушельницька С. В. – Київ, 2016.

2. Лікувальна фізична культура у спеціальних медичних групах: метод. реком. для ВНЗ культури і мистецтв І-ІІ рівнів акредитації / Держ. метод. центр навч. закл. культури і мистецтв України; уклад. Крушельницька С.В. – Київ, 2016.

3. Фізичне виховання у спеціальних медичних групах: метод. реком. для ВНЗ культури і мистецтв І-ІІ рівнів акредитації / Держ. метод. центр навч. закл. культури і мистецтв України; уклад. Крушельницька С.В. – Київ, 2017.

ОСОБЛИВОСТІ ЗМІСТУ І МЕТОДИКИ ПРОВЕДЕННЯ ЗАНЯТЬ ЗІ СТУДЕНТАМИ РІЗНОГО ВІКУ ТА СТАНУ ЗДОРОВ'Я

У сучасному навчальному закладі можна виділити 3 рівні (етапи) фізичного виховання: початкове навчання або базовий етап (I курс); освітній етап (II-III курси), результативний етап спеціальної спрямованості (IV - курс).

На всіх рівнях фізичне виховання здійснюється комплексно. Студенти отримують необхідні знання, розвивають фізичні здібності, засвоюють техніку рухових дій, набувають умінь самостійно займатись фізичними вправами. Але на кожному рівні на перший план висуюються ті або інші завдання, що відповідають біологічним та психологічним можливостям студентів певного віку. Так сьогодні працює багато викладачів досягаючи належних результатів.

На початковому етапі (I курс) серед освітніх завдань виняткового значення набуває збагачення рухового досвіду студента, що полегшує процес опанування складними вправами у майбутньому. Система умовних зв'язків, сформована в цьому віці, відрізняється міцністю і це є підставою для формування у студентів потягу до самостійних занять. Слід привчати студентів дотримуватися правил особистої гігієни. Серед оздоровчих завдань передуючими є: формування постави, сприяння розвитку організму виховання спритності та швидкості.

Заохочуйте студентів до застосування в позаурочний час нетрадиційних для занять засобів, а саме: «класики» і скакалки, ігри з м'ячами.

Торкаючись особливостей методики, слід звернути увагу на необхідність: урізноманітнення виконання вправ при їх багаторазовому повторенні, використовувати допомогу та проводку, не допускати великих перерв при навчанні, не забувати про предметні орієнтири, а також образну мову, подавати різноманітні сигнали під час засвоєння темпу і ритму вправ.

Мета освітнього етапу (II-III курси) – формувати уявлення про природу, суспільство, людину, – шукати сферу застосування природних здібностей студента, сприяти професійній орієнтації. Розв'язанню цих завдань сприяє і наша дисципліна. Вирішальний аспект фізичного виховання студентів на цьому етапі – цілеспрямоване формування і закріплення (на ґрунті глибоких знань і переконань). Культура ставлення до власного здоров'я і рівня фізичної підготовленості як складова частина загальної культури особи значною мірою визначає її соціальний і моральний статус.

Прекрасними засобами фізичного виховання студентів є спорт і туризм. Найбільш характерні риси методики роботи зі студентами – широка самостійність як у доборі засобів, так і в організації занять.

Виняткової уваги потребують студенти спеціальної медичної групи. Розповідаючи їм про користь фізичних вправ для організму здорової людини, на переконливих прикладах покажіть роль фізичної культури у боротьбі з недугами. Такі знання допоможуть студентам усвідомити, що заняття фізичними вправами спроможні відновити їхнє здоров'я і працездатність, що в свою чергу, сприятиме піднесенню ефективності занять. Оцінюючи засоби фізичного виховання названої категорії студентів, слід передусім усунути ті вправи, які протипоказані при тих чи інших захворюваннях. Обов'язковою умовою є індивідуальний підхід і систематичний контроль стану організму.

Можна навести десятки вимог до занять, яких слід дотримуватися в процесі підготовки і їх проведення. А тепер наведемо лише загальні вимоги або цілі їх групи, щоб створити уявлення про ті функції, які виконує заняття у цілісній системі занять фізичними вправами.

1. Викладач повинен забезпечити високий виховний рівень кожного заняття через зв'язок дисципліни з життям своїх студентів (сьогодні і в майбутньому). Тому для сучасного проведення заняття характерне комплексне планування завдань щодо формування знань і практичних навичок, виховання моральних якостей особи, розвитку інтелекту, волі, емоцій, фізичних здібностей студентів.

2. Кожне заняття повинно бути тісно пов'язано з попередніми і наступними, утворюючи систему занять. Вивчаючи нові матеріали, систематично повторюйте і закріплюйте раніше вивчене, готуйтеся до засвоєння наступного. Пам'ятайте: добре засвоєні вправи, збагачуючи руховий досвід студентів, систематично використовуються у фізичному вихованні та повсякденному житті студента. Така система забезпечується послідовним вирішенням цілої низки вузьких, навчальних завдань.

3. Сучасне заняття відрізняється організацією самостійної навчальної діяльності студентів. Викладач послідовно озброює їх умінням і навичками навчальної роботи, прийомами самоосвіти і самоконтролю.

4. Показовим для сучасного заняття є різноманітність діяльності студентів, засобів, методів і прийомів, що використовуються викладачем. Не допустимо будувати заняття за шаблоном, обраним назавжди, яким би ефективним він спочатку не був.

5. Обов'язковою умовою ефективності є досягнення оптимальної рухової активності всіх студентів впродовж усіх занять.

6. На кожному занятті слід забезпечити функціонування системи контролю знань, умінь і навичок студентів.

7. Важливе значення мають умови проведення занять (навчально-матеріальні, гігієнічні, естетичні і морально психологічні).

Названі вище вимоги впливають із принципів побудови процесу фізичного виховання і є обов'язковими.

Різновиди занять фізичного виховання.

Заняття фізичного виховання мають багато характеристик, кожна з них може бути покладена в основу її класифікації.

У змісті основної частини предметних занять передбачається навчальний матеріал з одного розділу програми (легкоатлетичні, гімнастичні вправи і т. ін.). Такі заняття проводяться переважно на III-IV курсах. Методика їх проведення наближається до методики тренувальних занять відповідного виду спорту.

Детальну характеристику і особливості методики проведення та організації занять гімнастики, легкої атлетики, ігор, студенти отримують на заняттях з відповідних спортивно-педагогічних дисциплін.

Теоретичні дослідження і вивчення практичної діяльності викладачів переконують, що необхідність комплексних занять визначаються потребами:

- Формувати стійкі навички основних рухових дій (біг, стрибки, кидання, акробатичні вправи тощо), що потребує тривалого часу і певної системи.

- Систематично створювати передумови навчання.

- Ефективно впливати на розвиток рухових якостей.

Залежно від переважного розв'язання завдань на заняттях розрізняють: навчальні, тренувальні, контрольні і змішані (комбіновані).

На навчальних заняттях увага викладачів і студентів зосереджується на техніці виконання вправ. Виявивши помилки, вживаємо заходів щодо їх усунення, забезпечуємо страхівку і навчаємо студентів прийомів самострахівки.

Тренувальні заняття проводяться переважно з метою удосконалення вивченого матеріалу і розвитку фізичних якостей. На таких заняттях зростає обсяг та інтенсифікуються навантаження, а вони потребують високого рівня індивідуалізації і внутрішньої дисципліни студентів.

Контрольні заняття розв'язують переважно завдання контролю заходом засвоєння вправ, виховання фізичних якостей, а також проведення вихідних і підсумкових тестувань з метою вивчення рівнів фізичного розвитку і фізичної підготовленості студентів.

Контрольні заняття мають великі навчальні і тренувальні ефекти.

Якщо на заняттях однаковою мірою розв'язуються різні завдання, такі заняття називаються змішаними або комбінованими.

Важливою умовою високої результативності роботи студентів, розвитку ініціативи й активності є оцінка їхньої діяльності, що виявляється у ставленні викладача до діяльності вихованців, їхніх успіхів, невдач, поведінки.

Викладачі-новатори широко використовують словесні, інтонаційні, жестові форми оцінки. Велике значення при цьому мають колективні оцінки (оплески, поздоровлення, подарунки, нагороди, призи), взаємооцінки і самооцінки.

Основним принципом оцінювання студентів повинен бути принцип взаємоповаги, співпраці, взаємодопомоги.

Викладач, який не вміє користуватися похвалою, заохоченнями, не терплячий в очікуванні результатів, не вірить у студентів, ставить негативні оцінки – такий викладач вкрай небезпечний для навчального закладу, він може назавжди відбити бажання студентів займатися фізичними

вправами. Якщо при виконанні вправ студенти припускаються помилок, то в чомусь помилився й викладач, він повинен застосувати відповідний навчальний метод. Лінивих студентів не багато, ними вони стають, коли не можуть справитися із поставленими завданнями. Лінощі – це захист від невміння, некомпетентності викладача. Викладач повинен пишатися не сильними студентами, а слабкими, котрі під його керівництвом стали сильними.

Грунтуючись на загальних принципах і положеннях, оцінка діяльності студента на занятті з фізичного виховання має свою специфіку. Вона повинна відповідати індивідуальним можливостям вихованців і відбивати ту працю, яку студент вклав у досягнення не якогось загального нормативу, а індивідуального можливого результату.

При оцінюванні фізичної підготовленості студентів рекомендуємо викладачам врахувати реальні можливості кожного студента на основі попереднього тестування і оцінювати динаміку зростання результатів. Наближення результату від вихідного до запланованого на 50% можна оцінювати як «задовільно», не менше як на 70% – «добре», не менше як на 90% – «відмінно». При цьому планування необхідних результатів здійснюється на основі вихідного тестування викладача і студента спільно.

Оцінюючи якість виконання вправ, викладач керується вимогами до аналогічних вправ з відповідних видів спорту. Відхилення від вимог при виконанні вправ студентами вважається помилкою. Помилки умовно поділяють на три групи: незначні, значні і грубі.

Незначні помилки – відхилення від правильного виконання, що не порушує структури рухової дії і практично не знижує кількісні показники.

Значні помилки – відхилення від правильного виконання, що не порушує структури рухової дії, але знижує кількісні показники. Наприклад, недостатній мах ногою в стрибках у висоту, порушення ритму розбігу в стрибках у довжину.

Грубі помилки – відхилення від правильного виконання, що порушує структуру рухової дії і призводить до значного зниження результату.

В першу чергу оцінку ставлять студентам, які відмінно справляються із завданнями. Перед початком розучування кожної вправи студентам доточно пояснюють вимоги до її виконання. На основі цих критеріїв студенти зможуть об'єктивно оцінювати хід засвоєння розучуваної рухової дії і досягнення інших. Навчити студентів самооцінці і взаємооцінці – важлива умова їхньої підготовки до самостійних занять.

Оцінюючи студентів, завжди думайте про подальший розвиток своїх вихованців. Педагогічні знання і уміння, досвід і інтуїція в поєднанні з педагогічною позицією викладача – почуттям відповідальності перед суспільством і підростаючим поколінням, чуйністю, тактом, людським теплом, професійною етикою, оптимістичним ставленням до можливостей розвитку кожного студента – допомагають йому приймати в більшості випадків правильні рішення.

Література

1. Денисенко Н. Ф. Через рух – до здоров'я : навч.-метод. посіб. / Н. Ф. Денисенко, О. П. Аксьонова. – Тернопіль : Мандрівець, 2009. – 88 с.
2. Папуша В. Г. Теорія фізичного виховання / В. Г. Папуша, Є. Н. Приступа. – Львів, 1996. – 146 с.
3. Шалар О. Г. Фізична культура в школі / О. Г. Шалар. – Київ, 2000.
4. Шиян Б. М. Методика фізичного виховання учнів / Б. М. Шиян. – Львів, 1993. – 42 с.
5. Шиян Б. М. Теорія фізичного виховання / Шиян Б. М., Папуша В. Г. – Тернопіль : Збруч, 2019. – 147 с.